

Uitvoeringsagenda ecologie 2020-2024
Bouwen met natuur

Gemeente Almere

INHOUD

	INLEIDING	5
	DE MAATREGELEN	5
	1. TROTS OP STADSNATUUR	7
	2. GROENE GEBOUWEN & NATUURINCLUSIEF ONTWERPEN	9
	3. GROENE TUINEN	11
	4. GEZONDE WATEREN	12
	5. ECOLOGISCHE VERBINDINGEN	13
	6. RUIMTE VOOR TIJDELIJKE NATUUR	15
	7. DONKERE NACHTEN	16
	8. DIVERSIFIËRING VAN GROEN	17
	UITVOERING DOOR EEN ALTERNATIEVE AANPAK	19
	UITVOERINGSAGENDA	22

INLEIDING

Bouwen aan de stad Almere betekent als vanzelf bouwen aan de groene stad. Als uitwerking op de langetermijndoelstellingen van de Visie ecologie 2020, Bouwen met natuur maakt deze uitvoeringsagenda de activiteiten voor de natuurinclusieve stad voor de komende jaren concreet. Heeft de Visie ecologie 2020 een langjarig perspectief, de Uitvoeringsagenda ecologie 2020-2024 zal om de 4 à 5 jaar worden geactualiseerd om weer aan te sluiten op de actualiteit.

VISIE ECOLOGIE 2020

IN DE VISIE ECOLOGIE 2020

dragen betrokken Almeerders bij aan de natuur in hun omgeving en zijn ze trots op de groene identiteit van de stad. Samen met partners zorgen we voor een rijke biodiversiteit waar de natuur tot in de wijken aanwezig is met voldoende leefgebied voor planten en dieren en zijn de natuurgebieden om de stad met elkaar verbonden. Met als resultaat een robuust en veerkrachtig stadsecosysteem dat tegen een stootje kan.

Bouwen aan natuur doen we samen; vanuit het stadhuis, met bewoners en met partners.

In deze agenda zijn daarom de activiteiten opgenomen die een significante bijdrage leveren aan het ecologisch systeem en soms al vooruitlopend hierop zijn geborgd in onze eigen programma's of in programma's van derden. Denk hierbij aan onze eigen programmeringen als de Duurzaamheidsagenda of de programmaliijn Groene en waterrijke identiteit, zoals opgenomen in het meerjarenprogramma 2021-2025 van het Fonds Verstedelijking Almere. Of bijvoorbeeld het programma Nieuwe Natuur van de provincie Flevoland. Activiteiten dus die aansluiten op de Visie ecologie 2020 en bijdragen aan haar doelen.

Het hoofdstuk 'De maatregelen' geeft een beknopte beschrijving van de activiteiten en het effect wat hiermee wordt beoogd. De activiteiten zijn ingedeeld naar de 8 doelen van de visie. Hoofdstuk 'Uitvoeringsagenda' geeft een schematische weergave van de actoren, tijdspad en aanpak.

De uitvoeringsagenda 2020-2024 doet op dit moment geen beroep op extra financiële middelen. Vanwege de huidige economische situatie zijn we genooddaakt om een aantal van de onderdelen in uitvoeringsagenda op een andere wijze te realiseren en invulling te geven. In het hoofdstuk 'Uitvoering door een alternatieve aanpak' meer hierover.

DE MAATREGELEN

De aard en de doelen van maatregelen uit de uitvoeringsagenda staan hierna kort omschreven, onderverdeeld naar de doelen van de visie ecologie 2020.

Figuur 1: doelen Visie ecologie 2020:

TROTS OP STADSNATUUR

GROENE GEBOUWEN

GROENE TUINEN

GEZONDE WATEREN

**ECOLOGISCHE
VERBINDINGEN**

**RUIMTE VOOR
TIJDELIJKE NATUUR**

DONKERE NACHTEN

**DIVERSIFIËRING
VAN GROEN**

1. TROTS OP STADSNATUUR

EEN NIEUW VERHAAL

We bevorderen een natuurinclusieve mindset door nieuws uit de natuur te delen. We betrekken inwoners bij de uitvoering van de visie en leggen de nadruk op de vele voordelen van natuur in de stad (sociale cohesie, gezondheid, voedsel). We stimuleren initiatieven en zoeken samenwerking met inwoners, bedrijven, partners en professionals in Almere. Juist door gebruik te maken van elkaars expertise, van de passie van inwoners en bedrijven, maken we van Almere een thuis voor iedereen en de stadsnatuur!

1.1 VOORLICHTING EN EDUCATIE STADSNATUUR

In het kader van “bekend maakt bemind” laten we de stad regelmatig weten we doen om de ecologie in en om de stad te verbeteren.

Ook maken we Almeeders bekend met de natuurlijke rijkdom en de betekenis van het stadsecosysteem als voorwaarde voor een prettige leefomgeving. Dit doen we door het versterken van onderlinge programmering met groene partners om draagvlak en daarmee waardering voor natuur in de stad onder kinderen en volwassenen te vergroten. Daarnaast inspireren we inwoners en bedrijven om ook een bijdrage te leveren aan de natuur in de stad.

1.2 CITIZEN SCIENCE

Vergroten van de actieve betrokkenheid van Almeeders. Dit doen we door de stad informatie over de aanwezigheid van planten en dieren te laten verzamelen. Deze informatie wordt benut als gegevensbron voor het volgen van de ecologische ontwikkelingen en biedt inzicht in de staat van het robuust en veerkrachtig systeem.

1.3 ONDERSTEUNEN ZELFBEHEERINITIATIEVEN

Actieve bewoners, beheergroepen en bedrijven die bijdragen aan het behoud en de versterking van de biodiversiteit helpen we een handje met kennis en hulpmiddelen.

1.4 ALMEERDERHOUT, HET STADSBOS VAN DE TOEKOMST

Een bestaand programma als onderdeel van de programmalijn Groene en waterrijke identiteit FVA 2021-2025, waar onder meer het recreatief netwerk en het natuurlijk systeem worden versterkt door bijvoorbeeld kwetsbare monoculturen om te vormen.

1.5 EEMVALLEI

Ontwikkeling van een landschapszone in Oosterwold, ingevuld met groene initiatieven van verschillende initiatiefnemers.

2. GROENE GEBOUWEN & NATUURINCLUSIEF ONTWERPEN

VAN SCHETS TOT SCHOFFEL, NATUURINCLUSIEF ONTWERPEN EN BEHEREN

We houden rekening met flora en fauna tijdens ruimtelijke ontwikkeling en beheer. Dat betekent dat nieuwbouw en nieuw ontworpen openbare ruimte ook ruimte geven aan stadsdieren en -planten en dat beheer vervolgens daarop is afgestemd. Te denken valt aan nestkasten en toegankelijke spouwmuur bij woningbouw en ecologisch beheerd groen en wegbermen in de openbare ruimte. Maar ook wegen en bruggen zijn mede ontworpen voor dieren om te gebruiken, net als water, groen en verlichting.

2.1 TOOLBOX NATUURINCLUSIEF ONTWERPEN

Markt van gebiedsontwikkeling en beheer uitdagen om natuurinclusief te handelen.

De toolbox natuurinclusief ontwerpen maakt onderdeel uit van de Leidraad duurzame gebiedsontwikkeling. De leidraad is één van de drie transities genoemd in de Duurzaamheidsagenda en is een operationeel toepasbaar instrument bij ruimtelijke initiatieven en ontwikkelingen voor de thema's: energie, circulair, mobiliteit, landschap & ecologie en klimaatadaptatie.

2.2 ADVISERING, TOETSING EN INFORMATIEPLATFORM NATUURINCLUSIEF ONTWERPEN

Om natuurinclusieve maatregelen aan te laten sluiten op de kansen en identiteit van de omgeving, is voor de uitvoering van de 'toolbox natuurinclusief ontwerpen', situationele sturing nodig om de diversiteit van maatregelen te borgen ten gunste van de biodiversiteit en een veerkrachtig ecosysteem ter plaatse.

Een informatieplatform waarin voorbeelden worden uitgewisseld draagt bij aan draagvlak en biedt kennis en inspiratie.

2.3 KLIMAATADAPTATIE ALMERE, PLAN VAN AANPAK

Maatregelen om extreme regenval of hitte als gevolg van klimaatveranderingen te dempen, zullen veelal met groen of in de groene ruimte worden ingevuld. Dergelijke maatregelen kunnen ook het natuurlijke stadsecosysteem versterken. Klimaatadaptatie betekent bovendien ook dat we moeten anticiperen op de ecologische gevolgen die met het veranderend klimaat samenhangen.

In het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie is vastgesteld dat gemeenten in 2020 vaststellen hoe zij in 2050 klimaatrobuust zijn ingericht.

2.4 MAATREGELENCATALOGUS KLIMAAT EN ECOLOGIE

Catalogus met klimaatmaatregelen die de biodiversiteit en het stadsecosysteem ondersteunen in aansluiting op de identiteit van de omgeving.

2.5 GROENE STADSONTWIKKELING

Onderzoek naar de succes- en faalfactoren bij de integratie van groen in stedelijke planvormingsprocessen. Dit leidt tot oplossingen zoals de verbeteringen van richtlijnen en normen (bijvoorbeeld voor de toolbox natuurinclusief bouwen), keurmerken en financieringsmodellen ten behoeve van groen in steden. Het onderzoek wordt ondersteund vanuit het Topsectorbeleid van de rijksoverheid en wordt uitgevoerd binnen een kennisnetwerk van gemeenten.

2.6 SOORTMANAGEMENTPLANNEN VOOR GEBOUW-BEWONENDE SOORTEN

Beschrijving van maatregelen voor het verder ontwikkelen van gebouw bewonende soorten zodat deze zich op een niveau van gunstige staat van instandhouding gaan bevinden en geen belemmering hoeven te vormen bij eventuele economische ontwikkelingen.

2.7 ALMERE PAMPUS; WONEN TE MIDDEN VAN DE NIEUWE DELTANATUUR

Ontwikkelstrategie van Almere Pampus: stedelijke ontwikkeling in combinatie met uitbreiding van het Nationaalpark Nieuw Land. Een landschapsstrategie waarin zowel de buitendijkse wateren en oeverzone als de binnendijkse wetlands, bossen en wateren worden betrokken.

IN SPELEN OP KLIMAATVERANDERING

We houden rekening met het steeds warmer en droger worden van de stad. Dat betekent niet alleen dat we kijken naar hoe we de stad koel en vochtig kunnen houden. De klimaatmaatregelen leiden tot een blijvend leefbare stad, als bij de maatregelen ecologische systemen de inzet wordt, blijft de stad ook leefbaar voor planten en dieren.

3. GROENE TUINEN

3.1 INSPIREREN EN STIMULEREN VAN INITIATIEVEN

Bewoners leveren hun bijdrage aan de natuurinclusieve stad met groene tuinen.

Dit sluit zo veel mogelijk aan bij publieksgerichte activiteiten vanuit Growing Green Cities, klimaatadaptatie en Stimuleren duurzaam gedrag (Duurzaamheidsagenda). Op deze manier worden bewoners geïnformeerd en geïnspireerd over ecologische invullingen van een groene tuin.

4. GEZONDE WATEREN

4.1 VERBETEREN VISMIGRATIE EN STRUCTUURRIJKE OVERGANGEN

Het opheffen van verplaatsingsbelemmeringen in de wateren zorgen voor een visrijke populatie. Geleidelijke overgangen van land naar water zorgen voor betere omstandigheden voor water- en moerasgebonden natuur, een hogere soortenrijkdom en meer natuurbeleving in de stad. Knelpunten en kansrijke mogelijkheden worden onderzocht, opgeheven dan wel benut in samenwerking met het waterschap.

4.2 GEDIFFERENTIEERD MAAIBEHEER WATEREN

In overleg met het Waterschap Zuiderzeeland en de gemeente Almere heeft de provincie Flevoland haar doelen “overige wateren” vastgesteld. Als onderdeel hiervan is onderzocht welke wateren, niet zijnde vaarwegen, geschikt zijn om de biodiversiteit en de waterkwaliteit te versterken door minder frequent waterplanten en oevers te maaien. De kansen worden nog door de gemeentelijke beheerders en in afstemming met het waterschap vertaald naar een kostenneutraal onderhoudsprogramma.

5. ECOLOGISCHE VERBINDINGEN

ECOLOGISCHE VERBINDINGEN

Bestaande uit een hoofdinfrastructuur die brongebieden verbindt door middel van ecologische verbindingzones. Aangevuld met ecologische verbindinglijnen die de brongebieden op haar beurt weer verbinden met het groen 'in de straat'. De verbindinglijnen hebben als functie dat de natuur dichtbij huis beleefd wordt en als biotoop benut worden door de planten en dieren die zich in de stad gevestigd hebben. Verbindinglijnen maken zoveel mogelijk gebruik van de bestaande infrastructuur als fietspaden, dreven, busbanen en watergangen.

5.1 ECOLOGISCHE VERBINDINGEN 2021-2025

Inventarisatie van knelpunten met een uitvoeringsplan, realisatie van ecologische verbindingen en het brengen van de natuur de stad in.

Het Natuurnetwerk Almere wordt aangevuld met de inrichting van vier essentiële ecologische verbindingen:

- a. Verbinding "Floriade - De Steiger" Verbinden van Vroege Vogelbos met Almeerderhout langs de A6.
- b. Verbinding Buitenhout & Vaartsluisbos
- c. Verbinding Almeerderhout-Buitenhout-Kotterbos
- d. Verbinding Kromslootpark & Lepelaarplassen, via Ecozone Pampus

5.2 REALISATIE WETLANDSTROKEN PAMPUSHOUT-ZUID EN -NOORD 1E FASE

Verbinding binnen Ecozone Pampus met leefgebied voor moerasgebonden soorten in combinatie met waterbuffering voor woongebied Almere Poort.

5.3 REALISATIE OOSTVAARDERSOEVERS 1E FASE

Verbinden van het Markermeer, Oostvaardersplassen en Lepelaarplassen tot één ecosysteem. Het doel is om deze verbindingen gevarieerd en robuust genoeg te maken om ontwikkelingen als klimaatverandering, verstedelijking, infrastructurele investeringen, economische groei en recreatie op te vangen.

5.4 LEIDRAAD GIDSSOORTEN

De ecologie van de gidsoorten wordt een inspirerende leidraad voor de inrichting van de omgeving en het beheer van de stad. Een beschrijving van de gidsoorten met hun kritische succesfactoren maken de maatregelen concreet voor iedereen die aan de stad werkt. Hiervan profiteren ook de niet-gidsoorten en daarmee een heel ecosysteem.

BED & BREAKFAST VOOR DIEREN

We houden rekening met de natuur in de brede zin van het woord. Dat betekent dat we niet alleen zorgen voor groen en water in en om de stad, maar ook voor de dieren. Ze moeten beschutte plekken hebben om te slapen, voldoende voedsel in de omgeving (foerageren) en een veilige route van 'bed' naar 'breakfast'. We maken hierbij gebruik van gidssoorten die model staan voor de verschillende stedelijke ecosystemen.

6. RUIMTE VOOR TIJDELIJKE NATUUR

6.1 TIJDELIJKE NATUUR

Ruimte voor pioniernatuur op ontwikkellocaties door tijdelijke ontheffing op bescherming op grond van Wet natuurbescherming.

6.2 SOORTMANAGEMENTPLAN RUGSTREEPPAD

Beschrijving van maatregelen voor het verder ontwikkelen van de rugstreeppadpopulatie zodat deze zich op een niveau van gunstige staat van instandhouding gaat bevinden en geen belemmering vormt bij eventuele economische ontwikkelingen.

DUURZAME POPULATIES

Dit betekent dat we maatregelen nemen voor veerkrachtige populaties.

Het stadsecosysteem is de kwetsbaarheid voorbij. Het is voldoende robuust om bedreigingen te kunnen incasseren. Situaties waarin een enkel dier of plant de ontwikkeling van de stad kunnen tegenhouden, worden voorkomen door op voorhand al te zorgen voor compensatie. De investering verlaagt projectrisico's op de langere termijn.

Door inzicht te hebben in de toestand van de kwetsbare (en/ of waardevolle) planten en dieren, sturen we op een gerichte versteviging van de populatie om te voorkomen dat bij een incident in de stad een soort in zijn voortbestaan wordt bedreigd. Dieren kunnen immers in aanraking komen met het verkeer of een leefgebied kan lokaal verloren gaan als gevolg van de groei van de stad. Een soortmanagementplan voor de 'stedelijke soorten' is hiervoor het instrument.

7. DONKERE NACHTEN

7.1 ONDERZOEK LEEFGEBIED EN NETWERK DUISTERNIS-AFHANKELIJKE SOORTEN

Onderzoeken waar duisternis noodzakelijk is voor een functionerend stadsecosysteem. Dit betekent het in kaart brengen van de leefgebieden van vleermuizen, uilen en andere nachtdieren. De lering hieruit wordt benut bij onder meer de toepassing van de toolbox natuurinclusief bouwen.

7.2 OMGEVINGSVRIENDELIJKE VERLICHTING

Studie naar nut en mogelijkheden van aangepaste verlichting met minimaal effect voor natuur, een lager energieverbruik en betere veiligheid.

8. DIVERSIFIËRING VAN GROEN

VAN EGO NAAR ECO

We houden rekening met de relaties tussen soorten. Ecologie is een systeem, waarbij elke verandering gevolgen heeft op een ander gebied. Denk aan minder groen, met als gevolg minder insecten, met als gevolg minder vogels. Soorten kunnen niet alleen een 'eten en gegeten worden'-relatie met elkaar hebben, maar ook een meer symbiotische relatie, waarbij ze van elkaar afhankelijk zijn (denk planten die afhankelijk zijn van insecten voor bestuiving of orchideeën die afhankelijk zijn van bepaalde schimmels). De ecologische relaties benutten we bij het beteugelen van plagen (eikenprocessierups, waterplanten, stadsduiven).

Het besef dat een gezonde leefomgeving voor mensen, ook gebaat is bij een gezond ecosysteem is een belangrijke leidraad voor ons werk.

8.1 BIODIVERSE BEPLANTING

Inventarisatie, uitwerking en aanjagen van een transformatie naar biodiverse beplantingen, in relatie tot de omgeving en de betekenis van de soort in het ecosysteem. Dit is ter versterking van de biodiversiteit, het voortbestaan van soorten en de identiteit van de omgeving.

8.2 ONDERZOEK EN EXPERIMENTEREN PLAAGBETEUGELING

Het inzetten of herstellen van ecologische relaties om plaagoverlast van overlastgevende planten te voorkomen. Dit is inclusief een overzicht van kosten en baten.

OMGANG MET INVASIEVE EXOTEN

Invasieve exoten zijn in veel gevallen indicatoren van arme ecosystemen. De aanpak zal daarom in de eerste plaats gericht zijn op herstel van de balans en versterking van de ecosystemen (brongeerichte maatregelen). Dit neemt niet weg dat er ook goede redenen kunnen zijn om invasieve exoten met curatieve maatregelen aan te pakken.

8.3 AFWEGINGSKADER INVASIEVE EXOTEN EN PLAGEN

Plan van aanpak voor een (kosten)effectieve beheersing van de reuzenberenklauw, Japanse duizendknoop en eikenprocessierups.

8.4 PILOT BUSINESSMODEL REUZENBERENKLAUW

Circulaire toepassingen van maaiafval reuzenberenklauw benutten, bijvoorbeeld als grondstof voor papier.

8.5 SOORTMANAGEMENTPLAN MOERASSEN EN OEVERS

Beschrijving van maatregelen voor het verder ontwikkelen van een soort van moeras- en oevertmilieus zodat deze zich op een niveau van gunstige staat van instandhouding gaan bevinden en geen belemmering hoeven te vormen bij eventuele economische ontwikkelingen.

8.6 UITVOERING SOORTMANAGEMENTPLANNEN

Sturing op de maatregelen voor behoud en ontwikkeling van soorten waarvoor managementplannen zijn opgesteld.

8.7 UITVOERINGSPROGRAMMA DUURZAAM BEHEER.

Anders beheren en natuurinclusief ontwerpen bij groot onderhoud en vervanging met als doel een biodivers en veerkrachtig ecologisch systeem. Met betere zichtbaarheid van bloeiende planten en dieren ter verhoging van de natuurbeleving.

8.8 OPLEIDING

Effectief ecologisch handelen vergt inzicht van groenmedewerkers in het herkennen van ecologische ontwikkelingen, interacties en kansen voor de verbetering van leefomstandigheden voor planten en dieren in de stad. De diversifiëring van groen betekent een omslag van het denken en doen binnen het reguliere groenbeheer. Door opleiding, kennisdeling en het uitwisselen van ervaringen op het gebied van stedelijk ecologisch groenbeheer, vergroten we ook de natuurbeleving in de stad. Dit leidt tot deskundige advisering van zelfbeheerinitiatieven met een natuuraccent.

OMGANG MET INVASIEVE EXOTEN

Invasieve exoten zijn in veel gevallen indicatoren van arme ecosystemen. De aanpak zal daarom in de eerste plaats gericht zijn op herstel van de balans en versterking van de ecosystemen (brongeorichte maatregelen). Dit neemt niet weg dat er ook goede redenen kunnen zijn om invasieve exoten met curatieve maatregelen aan te pakken.

UITVOERING DOOR EEN ALTERNATIEVE AANPAK

Bij een nieuwe visie hoort een nieuw programma. Dat geldt ook in dit geval. Maar helaas lijkt het erop dat door de economisch onzekere situatie van dit moment (2020) er voor de komende jaren nauwelijks extra middelen beschikbaar zijn om de visie kracht bij te zetten. Wat niet wil zeggen dat er niets mogelijk is. Er is al veel opgenomen in lopende programma's, met stevige investeringen die een onmisbare bijdrage leveren aan de doelen van de Visie ecologie 2020.

De activiteiten die niet in de al lopende programma's zijn geborgd, vragen om een alternatieve aanpak. Bij nieuwe werken zullen we de kansen benutten die ontstaan door natuurinclusieve maatregelen te integreren. Door samenwerkingen aan te halen met onze omgeving kunnen er win-win situaties ontstaan.

De capaciteitsbehoefte om de uitvoeringsagenda inhoud te geven, proberen we vrij te spelen door een doorlopende samenwerking aan te gaan met onderwijsinstellingen en daardoor studenten en/of trainees de mogelijkheid te bieden praktijkervaring op te doen. Zij kunnen een deel van de eenvoudige taken voor de Wet natuurbescherming uitvoeren, deelproducten ontwikkelen of onderzoeksopdrachten uitvoeren.

Wat we echt niet kunnen realiseren, stellen we uit tot de volgende periode van de uitvoeringsagenda. Mocht de economische situatie tussentijds veranderen of om inhoudelijke redenen aanleiding toe zijn, dan zullen bijstellingen via de programmabegroting aan de raad worden voorgelegd.

Voor de onderdelen die vallen onder de alternatieve aanpak van samenwerking met de onderwijsinstellingen, moeten wel enkele kanttekeningen geplaatst worden. Allereerst is de realisatie van activiteiten in de uitvoeringsagenda al over een langere periode verdeeld en zullen studenten alleen worden ingezet op de niet-cruciale processen. Er zullen concessies gedaan moeten doen aan de kwaliteit van deelproducten en onderzoeken terwijl de professionele omgeving en ook bewoners zeer kritisch zijn. Daarom stellen we ook eisen aan de begeleiding van de onderwijsinstellingen en de kwaliteit van de studenten. Kandidaten zullen we vooraf selecteren door een kritische intake. Desondanks moeten we rekening houden met de mogelijkheid dat sommige producten niet volgens de agenda worden opgeleverd. Daarbij zal op de langere termijn het gebrek aan professionele inzet zichtbaar zijn in onder meer de continuïteit, inhoudelijke kennisopbouw en terreinkennis.

INDELING EN AANPAK VAN DE UITVOERINGSAGENDA

Om de uitvoeringsagenda ecologie 2020-2024 te kunnen realiseren zonder extra middelen is de te volgen strategie bepalend voor het succes. Door de activiteiten onder te verdelen in categorieën van producten en inzet, ontstaat er een ordening waarlangs we ook de alternatieve aanpakken kunnen toewijzen.

Categorieën van producten en inzet:

- investeringen,
- instrumentontwikkeling,
- ambtelijke inzet + onderzoek.

AD INVESTERINGEN, mogelijk door bestaande programma's en werk met werk

Investeringen in het versterken van het ecosysteem binnen en buiten de stad zijn al geborgd binnen bestaande programma's van de gemeente, provincie of het rijk. Denk hierbij aan de programmalijs Groene en waterrijke identiteit, Nieuwe Natuur of Vooroever Markermeer. De komende jaren wordt er geïnvesteerd in het aanleggen of verbeteren van de ecologische verbindingen tussen de natuurgebieden om de stad, aanleggen van groene ruimte of het biodivers maken van beplantingen door natuurinclusief handelen. Ook willen we werk met werk maken door slim te combineren.

AD INSTRUMENTEN, mogelijk door bestaande programma's en praktijkervaringsplekken

Voor een effectieve aanpak in het behoud en versterking van de biodiversiteit bij de ontwikkeling van natuurinclusieve woonwijken, gebouwen en het beheer van de stad, zijn handvatten of instrumenten behulpzaam. Deze hebben als doel om gezonde populaties van dier- en plantsoorten te bereiken en een robuust en veerkrachtig ecosysteem te realiseren. Denk hierbij aan soortenmanagementplannen die zich richten op het versterken van kwetsbare plant- en diersoorten. Of een leidraad voor de gidssoorten die een inspiratiebron vormt voor ontwerp en beheer. Het bestaande programma van de Duurzaamheidsagenda voorziet binnenkort in een toolbox voor natuurinclusief ontwerpen.

Ongeveer de helft van de te ontwikkelen instrumenten zijn niet opgenomen in bestaande programmeringen waarvoor al een financiële dekking bestaat. Als alternatief op het ontbreken van de financiële middelen hiervoor, gaan we een langdurige samenwerking aan met opleidingen en spreiden we de realisatie van instrumentariumontwikkeling in de tijd. Met het bieden van praktijkervaringsplekken geven wij bovendien een nuttige invulling aan onze maatschappelijke verantwoordelijkheid.

AD INZET, mogelijk door praktijkervaringsplekken en samenwerking met partners

Activiteiten om bewoners in verbinding te brengen met de stadsnatuur en hiervoor te enthousiasmeren vergen zowel continue aandacht als de beschikbaarheid van professionele capaciteit. Hetzelfde geldt voor advisering aan en afstemming met de eigen organisatie, ontwikkelaars, initiatiefnemers en groene partners. Het te ontwikkelen instrumentarium zal hierbij weliswaar ondersteunen en behulpzaam zijn, neemt niet weg dat een deskundige begeleiding, advisering, toetsing vanuit ecologen nodig zal zijn.

Om de Visie ecologie 2020 inhoud te geven is extra structurele capaciteit noodzakelijk. Omdat hierin voorlopig niet wordt voorzien maken we gebruik van de volgende alternatieven.

Essentieel is een langdurige samenwerking met opleidingen die studenten leveren voor meewerkstages of onderzoeksopdrachten. De meewerk-studenten zullen de eigen ecologen ontlasten in een deel van hun reguliere en wettelijke taken in het kader van de Wet natuurbescherming, waarmee tijd vrijkomt voor advisering en afstemming op projecten en met partners. 4de-jaarsstudenten zullen de onderzoeken gaan oppakken.

Verder zijn we voor voorlichting, educatie en het inspireren van bewoners afhankelijk van de inspanningen van onze partners als Stad en Natuur, Staatsbosbeheer, Stichting Flevo-Landschap, IVN, Landschapsbeheer Flevoland en dergelijke. Ook de lopende programma's in het kader van Growing Green Cities en de Duurzaamheidsagenda (Stimuleren duurzaam gedrag) maken de Almeerders bewust van het belang van groen en biodiversiteit in de stad. Doordat studenten de eigen ecologen ontlasten van hun reguliere taken, is het mogelijk om samen met de partners de onderlinge programmering gericht op ecologie af te stemmen en te versterken. Ten gunste van meer continuïteit is het interessant om de mogelijkheden te verkennen van een langdurige opleidingsplaats zoals een traineeship. Voor het aanjagen van initiatieven is er vanuit de uitvoeringsagenda geen uitvoeringsbudget beschikbaar. Op een enkel onderdeel waar inzet nodig is kan het principe van werk met werk maken worden toegepast of kan wellicht externe financiering worden aangewend. Voor onderdelen waarvan we verwachten dat een alternatieve aanpak niet volstaat, is langjarige uitstel opgenomen.

UITVOERINGSAGENDA

A. INVESTERINGEN ACTIVITEIT		PROGRAMMA OF AFDELING	UITVOERING	AANPAK	TOELICHTING
	1.4 Almeerderhout – het stadsbos van de toekomst	Programmalijn Groene en waterrijke identiteit, SBB	2021-2025	Lopende programmering	Dekking vanuit FVA 2021-2025
	1.5 Eemvallei	Programma Nieuwe natuur Flevoland en door initiatiefnemers	Tot en met 2023	Lopende programmering	
	2.7 Almere Pampus, wonen te midden van de nieuwe deltanatuur	Handelingsperspectief MRA, MIRT	Zie toelichting	Lopende programmering	Afhankelijk van MIRT-verkenning (Meerjarenprogr. Infrastructuur en Ruimte)
	4.1 Verbeteren vismigratie, structureerrijke overgangen	Almere en Waterschap Zuiderzeeland	In onderzoek	In onderzoek	Samenwerking vanuit gezamenlijke doelstellingen van het Waterplan
	5.1 Ecologische verbindingen 2021-2025	Almere, programmalijn Groene en waterrijke identiteit	2020-2025	Lopende programmering	Dekking FVA 2021-2025
	5.2 Realisatie Wetlandstroken Pampushout-Zuid en -Noord 1e fase	Het Flevo-Landschap, gemeente Almere	2020-2023	Lopende programmering	Dekking vanuit GREX-Poort, aanjaaggelden, Flevolandschap
	5.3 Realisatie Oostvaardersoevers 1e fase	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Flevo-Landschap, SBB, Provincie, Almere	2020 e.v.	Lopende programmering	Dekking merendeel door het Rijk
	8.1 Biodiverse beplanting	Almere, afd. Stedelijk beleid en Stadsruimte	2021	Lopende programmering	Begroting 2021
	8.7 Uitvoeringsprogramma duurzaam beheer	Almere, afd. Stadsruimte	2021 e.v.	Werk met werk maken	

B. INSTRUMENTEN ACTIVITEIT		PROGRAMMA OF AFDELING	UITVOERING	AANPAK	TOELICHTING
	2.1 Ontwikkelen toolbox natuurinclusief ontwerpen	Almere, afd. Stedelijk beleid	2020 e.v.	Lopende programmering	Vanuit Duurzaamheidsagenda
	2.3 Klimaatadaptatie, plan van aanpak	Almere, afd. Stedelijk beleid	2020	Lopende programmering	Eén van de thema's in de duurzaamheidsagenda
	2.5 Groene stadsontwikkeling	Almere, afd. Stedelijk beleid en Stadsruimte. Ism WUR, Ministerie van LNV, steden en brancheorganisaties	2020-2023	Lopende programmering	Met bijdragen vanuit duurzaamheidsagenda thema vergroten biodiversiteit en ecologische verbindingen, afd. begroting Stedelijk beleid en Stadsruimte
	2.4 Maatregelen-catalogus klimaat en ecologie	Almere, afd. Stedelijk beleid en Stadsruimte	2023	Opdracht meewerkstudent	
	2.6, 6.2, 8.5: Soortmanagementplannen opstellen	Almere, afd. Stedelijk beleid	2021-2024	Opdracht meewerkstudent	
	5.4 Leidraad gidssoorten	Almere, afd. Stedelijk beleid en Stadsruimte	2023	Opdracht meewerkstudent	
	8.3 Afwegingskader invasieve exoten en plagen	Almere, afd. Stadsruimte	2020	Lopende programmering	Binnen afdelingsbegroting
C. INZET ACTIVITEIT		PROGRAMMA OF AFDELING	UITVOERING	AANPAK	TOELICHTING
	1.1 Voorlichting en educatie stadsna-tuur	Ism groene partners	2021 e.v.	Deels niet doen en deels inzet meewerkstudent op reguliere taken maakt capaciteit vrij voor coördinatie	Ureninzet op 50% van de behoefte. Wat doen we niet: invulling is zonder extra middelen voor stimuleringsactiviteiten.
	1.2 Citizen science	Almere ism groene partners	2025 e.v.	Uitstellen	Wordt niet uitgevoerd voor 2025
	1.3 Ondersteunen zelfbeheerinitiatieven	Almere, afd. Stadsruimte	2020 e.v.	Werk met werk maken	Met gebruikmaking van wijkbudget Stadsruimte
	2.2 Advisering, toetsing en informatieplatform natuurinclusief ontwerpen	Almere, afd. Stedelijk beleid	2021 e.v.	Alternatieve dekking voor structurele inzet onderzoeken	Vraagstuk meenemen bij de ontwikkeling van de Leidraad duurzame gebiedsontwikkeling

C.INZET ACTIVITEIT		PROGRAMMA OF AFDELING	UITVOERING	AANPAK	TOELICHTING
	2.6, 6.2, 8.5: Soortmanagement-plannen uitvoeren	Almere, afd. Stedelijk beleid	2021-e.v.	Opdracht meewerkstudent	Sturing op de maatregelen ter behoud en ontwikkeling van soorten waarvoor managementplannen zijn opgesteld.
	3.1 Inspireren en stimuleren van initiatieven in de stad	Almere en groene partners	2023-e.v.	Uitstellen tot 2023, inzet reduceren tot 25% van de behoefte. Inzet van meewerkstudent op reguliere taken maakt capaciteit vrij voor samenwerking	Initiatief en samenwerking neerleggen bij lopende programma's als Growing Green Cities, Klimaatadaptatie en Duurzaamheidsagenda – stimuleren duurzaam gedrag.
	4.2 Gedifferentieerd maaibeheer wateren	Almere, afd. Stadsruimte	2021-e.v.	Uitvoering kosten-neutraal	
	6.1 Tijdelijke natuur	Almere, Afdeling Stedelijk beleid & gebiedsontwikkeling	2021-e.v.	Meewerkstudent	
	7.1 Onderzoek leefgebied en netwerk duisternis afhankelijke soorten	Almere, afd. Stedelijk beleid	2024	Onderzoeksopdracht student	
	7.2 Omgevingsvriendelijke verlichting	Almere afdeling Stadsruimte	2025	Uitstellen	Meenemen in volgende uitvoeringsagenda
	8.2 Onderzoek en experimenteren plaagbeteugeling	Almere, afd. Stadsruimte	2022	Onderzoeksopdracht student	
	8.4 Pilot businessmodel Reuzenberenklauw	Almere afd. Stadsruimte, Provincie en marktpartijen	2020-e.v.	Lopende programmering	Met bijdrage vanuit afdelingsbegroting 12k.
	8.6 Uitvoering soortmanagement-plannen	Almere	2022-e.v.	Meewerkstudent	
	8.8 Opleiding	Almere, afd. Stadsruimte	2021-e.v.	PM, opleidingsbudget afd. Stadsruimte	

COLOFON

Ter aanbieding aan de gemeenteraad van Almere

Samenstelling

Afdeling Stedelijk Beleid
Afdeling Stadsruimte

Kernteam:

Ton Eggenhuizen
Peter Post
Annemiek Eggenhuizen-van Gool

Tekstbewerking:

Erica Pierik

Gemeente Almere
september 2020

Vormgeving

Communicatie en Dienstverlening,
Team Vormgeving

Fotografie

Oa. Ton Eggenhuizen, Erna Koelman

Drukwerk

Repro Almere

Gemeente Almere

